

ANKOS 4. Personel Değişim Programı Deneyimi: İzmir'in Güzel Kütüphaneleri

ANKOS 4th Staff Exchange Program Experience: Izmir's Beautiful Libraries

Neslihan Aka*

Öz

Makalede Anadolu Üniversitesi Kütüphaneleri Konsorsiyumu'nun (ANKOS) hizmetlerinden olan ve ilki 2012 yılında başlayan ANKOS Personel Değişim Programından bahsedilmekte, İzmir'deki ANKOS 4. Personel Değişim Programı'ndaki izlenimler paylaşılmaktadır.

Anahtar Sözcükler: *Anadolu Üniversitesi Kütüphaneleri Konsorsiyumu; ANKOS; personel değişim programı; mesleki gelişim; bilgi ve tecrübe paylaşımı.*

Abstract

In this article, ANKOS Staff Exchange Program, one of Anatolian University Libraries Consortium (ANKOS)'s services and first starting in 2012, is explained. Impressions about ANKOS 4th Staff Exchange Program in Izmir are shared.

Keywords: *Anatolian University Libraries Consortium; ANKOS; staff exchange program; professional development; knowledge and experience sharing.*

Geçtiğimiz yıllarda gerçekleşen ANKOS Personel Değişim Programı (APDP) haberlerine ve fotoğraflarına baktığımda iç sesimin “keşke benim de katılma imkânım olsa” dediğini çok iyi hatırlıyorum. 12 Mayıs 2015 Salı akşamı ANKOS tarafından gönderilen APDP duyuru mailini aldığımdaki heyecanım tarifsizdir. Programa katılım şartlarını okuduğumda heyecanım daha da arttı; çünkü bütün şartları sağlıyordum. Ertesi gün, sabah işe gelir gelmez Daire Başkanımı beklemeye koyuldum. Kapıda beni görünce; “hayırdır, sabah sabah niye bekliyorsun kapıda, sabahı zor getirmiş gibisin” diyerek kapısını açtı. Programdan bahsettim, katılmayı çok istediğimi ve “meslekte beş yılı doldurmamış olmak” şartını bu sene sağladığımı, seneye başvuru yapamayacağımı söyledim. Programa katılmayı çok istediğimi görünce; “ben izin veririm, üst yönetimden de onay alabilirsen git” dediğinde hemen bilgisayarımın başına gidip başvuru formunu doldurdum. Muhtemelen ilk başvuru yapanlar arasında idim. Son başvuru tarihi 12 Haziran 2015'ten itibaren sonuçların açıklanmasını bekliyor, günde üç ya da dört defa mailimi kontrol ediyordum. Başvuru yapan kütüphaneci sayısının çok olduğunu düşünerek biraz umudum kırılıyordu. Hani bir yarışmaya katılırsın; ama kazanamazsın ve “önemli olan katılmaktır” dersin ya, sonuç olumsuz gelseydi öyle diyecektim kendime. Şu ana kadar yaşadığım mesleki heyecanı kâr sayacaktım.

Bir Pazar sabahı başvuru sonuçları açıklandığında dönüp dönüp bir daha baktım adımın yer aldığı 3. satıra. O an ki mutluluğum gerçekten tarifsiz. Mesleki anlamda bana olumlu şeyler katacağına inandığım programa kabul edilişimi bir çocuk sevinciyle ev halkına anında duyurdum. Üst yönetimden de izin alarak 31 Ağustos - 4 Eylül 2015 tarihlerinde gerçekleşecek

* Kütüphaneci. Fırat Üniversitesi Merkez Kütüphanesi. e-posta: akaneslihan@gmail.com
Librarian. Fırat University Main Library

olan programı beklemeye koyuldum. Bu süre zarfında programda ev sahipliği yapacak olan kütüphanelerin web sayfalarını ve personellerini merak ettiğim için güzelce bir inceleme yaptım. Diğer katılımcıları da merak etmeden olmaz tabii. Gerek Facebook sayfalarından, gerekse kütüphanenin personel sayfasından şöyle bir ön tanıma olsun diye bakmışlığım vardır.

Birincisi¹ 2012 yılında Koç Üniversitesi önderliğinde, Özyeğin Üniversitesi ve Bilgi Üniversitesi'nin ortak girişimi ile düzenlenen APDP'nin ikincisi² 2013 yılında Süleyman Demirel Üniversitesi Bilgi Merkezi'nde, üçüncüsü³ 2014 yılında Anadolu Üniversitesi Kütüphanesi'nde, dördüncüsü⁴ ise İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü, Yaşar Üniversitesi ve Gediz Üniversitesi ev sahipliği ile gerçekleşmiştir. Bu yıl programa uluslararası bir boyut kazandırılmış ve Azerbaycan'dan 2, Bosna-Hersek'ten 1 kişinin katılımı sağlanmıştır.

Programa kabul edilenlerin isimleri ve kurumları aşağıdaki gibidir:

1. H.Gül Bozkurt - Celal Bayar Üniversitesi
2. Abdurrahman Tarğıt - Trakya Üniversitesi
3. Neslihan Aka - Fırat Üniversitesi
4. Meltem Özdemir - Necmettin Erbakan Üniversitesi
5. Metin Esgin - Erzincan Üniversitesi
6. İltifat İbrahimov - Azerbaycan
7. Elchin Mammadov – Azerbaycan
8. Hamza Lavić - Bosna Hersek

Programın amacı; ANKOS'un bilinen diğer görevlerinin yanı sıra üniversite kütüphaneciliğinin mesleki gelişimine katkıda bulunmak, kütüphanecileri bilgi ve tecrübe paylaşımı konusunda desteklemektir.

APDP'ye katılmayı neden çok istediğime gelince, birçok sebebi var diyebilirim. Öncelikle mesleğimle ilgili gelişmeleri, yenilikleri, farklı, yaratıcı ve kullanıcı odaklı uygulamaları takip etmek isterim. Bu düşüncemi gerçekleştirmemi sağlayacak bütün fırsatları kurumumun da desteği doğrultusunda değerlendirmeye çalışırım. Kendimi mesleğimde geliştirerek çalıştığım kurum ve kullanıcıları için faydalı işler yapmak isterim. APDP mesleki amaçlarımın gerçekleşmesinde iyi bir fırsat olarak karşıma çıktı. Bu fırsatı “son şans” olarak gördüğüm için, bu yıl programa katılmayı çok istedim. Katılım şartlarından biri, “meslekte 5 (beş) yılı doldurmamış olmak” idi. Oysa ben mesleğimde 4.yılımı doldurdum. Diğer programlara 5 yılımı doldurmuş olacağım için katılma ihtimalim olmayacaktı.

Programa katılmamdaki ikinci sebebim ise, kütüphanemizin güzel bir yeniliğe, gelişime ihtiyacı olduğunu düşünmemdir. Acil olarak yeni bir kütüphane binasına ihtiyacımız olsa da hemen gerçekleşmeyecek bir durum olduğu için var olan hali üzerinde yenilikler, değişiklikler yapmak şimdilik mantıklı olanıdır. Üç farklı kütüphanedeki farklı uygulamaları yakından göreceğim beni çok heyecanlandırmıştı. Her birinden göreceğim güzel uygulamaları kütüphaneme de kazandırmak istedim.

Son sebep ise; kurumumda kataloglama ve sınıflama, kısmen veri tabanları (kullanıcı kılavuzları hazırlama, şifre işlemleri, kullanıcı eğitimleri vb.) danışma hizmetleri birimlerinde çalışıyorum. Ayrıca kurumsal açık arşiv, web sitesi ve TÜİK istatistik sorumlusuyum. Bir bakıma böyle bir konumda olmam, kendimi daha çok geliştirme ihtiyacı duymama sebep oluyor. Bu program; yaptığım işlerin en iyisini yapabilmek, her bir birimle ilgili yeni şeyler öğrenmem için iyi bir fırsat olarak karşıma çıktı. Ayrıca, açık erişim ve kurumsal arşivler

¹ <http://apdp.ankos.gen.tr/?p=4>

² <http://apdp.ankos.gen.tr/?p=5>

³ <http://apdp.ankos.gen.tr/?p=15>

⁴ <http://apdp.ankos.gen.tr/?p=17>

konusunda Açık Erişim Çalıştayı'ndan ismen tanıdığım Sayın Gültekin Gürdal'ın bilgi ve tecrübelerinden yararlanma imkânım olacağı için programa katılmayı istedim.

Program öncesi kalacak yer konusunda bilgi almak için İYTE Kütüphanesinde Uzman olarak görev yapan Sayın Gönül Kafalı ile görüştim. Samimi, içten tavırlarıyla yardımcı olduğu için kendilerine ayrıca teşekkür ederim. İzmir'e vardığımızda ise Gediz Üniversitesi Kütüphane Müdürü Sayın Şeref Demirtaş ve Yaşar Üniversitesi Müdürü Sayın Gülsevil Ağca beni aradı ve program öncesi kütüphaneye nasıl gelineceği konusunda bilgilendirdi. Program öncesi nasıl bir ortam olacağını merak ederken bu ince düşünceleri içimi rahatlattı ve samimiyetleri sayesinde kendimi daha iyi hissettiğimi söyleyebilirim.

Programın başladığı ilk gün, Yaşar Üniversitesi'nin önünde katılımcılar ile toplandık. Gediz Üniversitesi'nin ayarladığı servis aracı ile Gediz Üniversitesi Kütüphanesi önünde Kütüphane Müdürü Sayın Şeref Demirtaş'ın bizi içtenlikle karşılaması üzerine programımız başladı. Gediz Üniversitesi Kütüphanesi'nde üniversite yönetimiyle tanışma, genel kütüphane oryantasyonu, kütüphane tanıtım sunumu, birim ziyaretleri ve her bir birimdeki işleyişi anlatan sunumlar gerçekleştirildi.

(Fotoğraf 1): Gediz Üniversitesi Kütüphanesi, 1. gün

Satın alma işlemlerinde bazı farklı uygulamaları, kataloglama konusundaki titiz çalışmaları, film seçim yöntemleri gibi bazı bilgileri notlarıma ekleyerek kütüphanemdeki ilgili arkadaşlarımla paylaştım. Ayrıca Gediz Üniversitesi'nin yönlendirme levhalarını kendi kütüphaneme de kazandırmak için Daire Başkanım ile görüştim. Gediz Üniversitesi Kütüphanesi'nin iç tasarımı, insana huzur veren modern aydınlatmaları, rafları, halısı vb. genel görünümüyle insanın hep orada kalması geliyor.

Programın ikinci günü Yaşar Üniversitesi Kütüphanesi'nde aynı şekilde bir program gerçekleşti. Üniversite yönetimiyle tanışma, genel kütüphane oryantasyonu, kütüphane tanıtım sunumu, birim ziyaretleri ve her bir birimdeki işleyişi anlatan sunumlar gerçekleşti. Kataloglama, veri tabanları vb. birimler ile ilgili notları ve kullandıkları DVDFab film arşivi programını kendi kütüphaneme de alınması için notlarıma ekledim.

(Fotoğraf 2): Yaşar Üniversitesi Kütüphanesi, 2.gün

Akşamında sosyal etkinlik olarak güzel bir mekânda sohbetimize devam ettik. Gerek mesleki konular gerekse kişisel konular ile zamanın nasıl geçtiğinin farkına varmaksızın gecenin ilerleyen saatlerinde vedalaşarak ayrıldık.

Programın üçüncü günü İYTE Kütüphanesinde kütüphane turu ve tanışmanın ardından samimi, içten ve hoş sohbetiyle Sayın Rektör Mustafa Güden bizi makamında ağırladı.

(Fotoğraf 3): İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü Rektörü Sayın Prof. Dr. Mustafa Güden'in Makamında, 3.gün

Sonrasında ilk iki gün uygulanan program burada devam etti. Kütüphane tanıtım sunumu, birim ziyaretleri, her bir birimdeki işleyişi anlatan sunumlar sorumluları tarafından sunuldu.

Programın dördüncü günü, mesleki eğitim semineri düzenlendi. RDA, elektronik kaynakların yönetimi, SirsiDynix otomasyon programı, açık erişim dünyası, İYTE açık erişim sistemi ve Dspace kullanımı, kütüphanelerde sosyal medya, yeni teknolojiler ve İYTE uygulamaları gibi birbirinden faydalı ve güncel konulardaki bilgileri birim sorumluları bizlerle paylaştı. Sayın Gültekin Gürdal da mesleki tecrübeleri ve bilgi birikimi paylaşımlarının yanı sıra üç farklı konuda hazırladığı sunumlarını bizlerle paylaştı. Mesleğimizin ve üniversite içerisindeki kütüphaneci konumumuzun aslında çok önemli olduğunu orada daha çok farkına vardım. Sayın Gültekin Gürdal'ın yönlendirmeleriyle bazı önemli veri tabanından alınan

istatistiki veriler ile işimizin önemini üst yönetime ve akademisyenlere daha iyi ifade edebileceğimizi gördüm. Kütüphanelerin web sayfalarında görüp bizim de olmasını istediğim kütüphane e- bültenimizin hazırlıklarında ve yine hazırlamayı düşündüğüm konu rehberlerinde İYTE Kütüphanesi'ni referans alabileceğimi gördüm. Kurumsal açık arşiv sistemimize ekleyebileceğimiz güzel birkaç uygulama gördüm ve açık erişim dünyasından önemli bilgiler elde ettim. Ve kurumumun açık erişim sistemi ve uygulamamızdan bahsederken Sayın Gültekin Gürdal'ın "açık erişim çalıştayında sana da sunum yaptıralım" demesi üzerine 4. Ulusal Açık Erişim Çalıştayı'nda "İyi Uygulamalar: Deneyimlerimizi Paylaşıyoruz" oturumunda sunum yapma imkânım oldu. Bu benim için güzel bir deneyimdi. Sosyal medya üzerinden kütüphanemizin tanınırlığını ve kullanılabilirliğini yaygınlaştırmak için düşündüğüm Facebook hesabını en kısa zamanda açmam gerektiğini gördüm. "Kullanıcıları nasıl kütüphaneye çekebilirim?" sorusuna birçok cevap aldım. Yeni boyası yapılan kütüphanemizin duvarlarına yazı yazma alışkanlığı olan kullanıcılarımız için "#şiir İYTE panosu" gibi "#şiir Fırat panosu" ya da "şiir ağacı" oluşturmayı, her üç kütüphanede ödünç verme bankosunda gördüğüm duyuru ekranını kendi kütüphanemize de sağlamayı düşünüyorum.

Devlet üniversitesi olarak üniversite kütüphane standartlarına uygun beş temel unsuru, yeni teknolojiler ile birleşen İYTE uygulamaları, modernliği, iç tasarımı, hizmeti, kafeteryasının rengârenk ortamındaki huzuru, girişte bulunan şiir İYTE panosu, kapanışta çalan birbirinden güzel müzikler ile güne elveda deyişiyile her anlamda kendisine hayran bırakan bir kütüphane olduğunu belirtmek isterim.

(Fotoğraf 4): İYTE Kütüphanesi, Mesleki Eğitim Semineri, 4. gün

Akşamında ANKOS başkanı Sayın Sami Çukadar'ın da katılımıyla unutulmaz bir akşam yemeği organizasyonu gerçekleşti.

Programın beşinci günü, İzmir'deki diğer üniversite ve halk kütüphanelerinden meslektaşlarımızın da katılımlarıyla İYTE Sürekli Eğitim Merkezi'nde program devam etti. Biz katılımcılar (8 kişi) kendimizi ve kütüphanelerimizi tanıtan sunumlar yaptık. Ardından ANKOS Yönetim Kurulu Üyesi Sayın Tuba Akbaytürk ve ANKOS Başkanı Sayın Sami Çukadar'ın bilgilendirici, mesleki anlamda güzel tavsiyelerinin, deneyimlerinin yer aldığı sunumlarını ilgiyle dinledik. Sami Bey, sunum esnasında aşağıda yer alan Fotoğraf 8'deki görselin ne ifade ettiğini sorduğunda, direkt kendi kütüphanemle özdeşleştirdim. Bu resim bana, kısıtlı imkânlarla daha çok hizmet verebilmek, kullanıcılar için daha verimli olmak ve hizmet çeşitliliğiyle kullanıcı memnuniyetini maksimum düzeyde sağlamak gerektiğini anlattı. Mesleki vizyonumun da bütün bunlardan fazlasını barındırdığına inanıyorum. Genel değerlendirme, fotoğraf çekimi, katılım belgelerinin ve hediyelerin verilmesiyle o güzel programımız sona erdi.

(Fotoğraf 5): Kütüphane verimliliğini anlatan resim

(Fotoğraf 6): İYTE Sürekli Eğitim Merkezi, 5.gün

Sonuç

Mesleki anlamda yeni ve farklı uygulamaları görme ve farklı birimlerle ilgili olarak bilgi edinme imkânımızın olduğu bu programdan tüm katılımcı arkadaşlarımın memnuniyetle ayrıldığını gönül rahatlığıyla söyleyebilirim. Bu yıl programa farklı bir boyut kazandırılarak, farklı ülkelerin katılımcıları ile kütüphaneleri hakkında bilgi sahibi olmamız, programdan beklenilenin dışında gelişen bir durumdu. Bu gerçekten güzel bir uygulama oldu. Ayrıca Azerbaycan ve Bosna-Hersek'e yolumuz düşerse rahatlıkla kendilerini ve kütüphanelerini ziyaret edebileceğimiz bir açık kapımız olduğunu düşünüyorum. Tek bir kütüphane ile sınırlı kalmayıp, iki özel üniversite ve bir devlet üniversitesindeki uygulamaları görerek karşılaştırma imkânımız da oldu. Ve en güzeli programın 4. günü güncel konularda bizlere eğitim verilmesi diyebilirim. RDA, elektronik kaynakların yönetimi, açık erişim, SirsiDynix otomasyon programı ve diğer İYTE kütüphanesinin sahip olduğu zengin kütüphane uygulamaları hakkında bilgi sahibi olduk. Ayrıca son gün bizlere de söz hakkı verilmesi kendimizi ve kütüphanemizi tanıtmaya imkânı sundu.

Bütün bunların yanı sıra çok güzel arkadaşlıklar, sağlam dostluklar kurduğumuzu düşünüyorum. Söz uçar, yazı kalır demiş atalarımız. Biz de bunu bilerek program boyunca gerekli notlarımızı aldık. Belki zamanla bu notlar kaybolur, ya da başına bir şey gelir; ama kazanılan dostluklar, arkadaşlıklar hep sürüp gider diye düşünüyorum. Özellikle Gül Bozkurt, seni iyi ki tanımışım diyorum. Çok değerli, samimi daire başkanları ve meslektaşlarımızın sıcak tavırları, güler yüzleri ve samimiyetlerine dayanarak sürdürülebilir dostluk, arkadaşlık kurduğumuzu ve kalıcı danışmanlar, yol göstericiler kazandığımızı düşünüyorum. Sayın Sami Çukadar sunumunda, “özellikle mesleğinde yeni olanların, kendilerine bir mesleki danışman seçmeleri gerekebilir” demişti. Ben çalıştığım açık erişim ve kurumsal arşivler konusunda Sayın Gültekin Gürdal’ı kendime rehber olarak seçmeyi düşündüğümü kendisine de bahsetmiştim. Dostlukların yanında, mesleki rehber de kazandıran bu programa iyi ki katılmışım diyorum.

Aslında bütün bu mesleki heyecanımın, çabalarımın, çalışmalarımın temelinde “kullanıcılarımızdaki olumsuz kütüphane algısını nasıl yok edebilirim, nasıl daha fazla kullanıcıyı kütüphaneye çekebilirim?” sorusu yer almaktadır. Kütüphanedeki kataloglama ve sınıflama, ödünç verme, koleksiyon geliştirme, danışma hizmeti gibi faaliyetler zaten yapılıyor. Önemli olan, daha fazla kullanıcıyı kütüphaneye çekebilmek ve emek verilerek yapılan bu kütüphane hizmetlerinden tüm kullanıcıların yararlanmasını sağlamaktır. Emek, bütçe ve zaman harcanarak yapılan hizmetleri daha değerli kılmaktır. İşte bu yüzden üç farklı kütüphanedeki işleyişi, hizmetleri gözlemleyerek kendi kütüphaneme de kazandırmak, bununla beraber daha fazla kullanıcıyı kütüphaneye kazandırmak istedim. Bana farklı bakış açıları kazandıracak böyle değerli programlardan her zaman faydalanmak isterim. APDP fikrini, düşünceden uygulamaya geçirenlerin emeğine sağlık diyorum. APDP’ye katılma imkânı sundukları için ANKOS Yönetim Kurulu’na da ayrıca teşekkür ederim.

Gezmiş Üniuersitesi Kütüphane Müdürü Sayın Şeref Bey’e, meslektaşlarımız Mehmet Bey’e ve Fatma Hanım’a; Yaşar Üniuersitesi Kütüphane Müdürü Sayın Gülsevil Hanım’a, meslektaşlarımız Ece Hanım’a ve Yağmur Hanım’a; İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanı Sayın Gültekin Bey’e, Uzman Gönül Hanım’a ve Uzman Şeniz Hanım’a, meslektaşlarımız Şükrü Bey’e, Serkan Bey’e, Zafer Bey’e, Mesut Bey’e ve saymadığım diğer personellere bizlerle değerli bilgilerini paylaştıkları, samimi karşılımları, misafirperverlikleri için kendilerine teşekkürlerimi sunuyorum. Daire Başkanım Sayın Tuncay Bey’e de beni mesleki çalışmalarımında her zaman desteklediği için çok teşekkür ediyorum.

İzmir dönüş yolculuğumda yüzümde beliren hafif bir tebessümle gördüğüm kütüphanelerin fiziki koşullarını, hizmetlerini, gelişmişliklerini, teknolojik uygulamalarını vb. aklımdan geçiriyorum. Bir kütüphanenin aslında kitap ve kütüphaneden çok daha fazlası olduğunu, gerek uluslararası alandaki kütüphane sunumlarından gerekse gördüğüm kütüphanelerden yola çıkarak söyleyebilirim. Ve her yolculukta yaptığım gibi hayallere dalarak, Fırat Üniuersitesi Kütüphanesi’ni Türkiye’deki en güzel, en fonksiyonlu, en kullanıcı dostu, en yaşam alanı olarak düşünüyorum...

Bir gün yeni kütüphane projesi için belki bir kütüphaneci olarak fikirlerimizi sorarlar. İşte o zaman Türkiye’deki bütün iyi kütüphaneleri dolaşmakla kalmaz, yurt dışındaki önemli ve gelişmiş kütüphaneleri de gezip her birinin en güzel uygulamasını, özelliklerini, iç tasarımlarını, bina modelini vb. harmanlayarak ortaya muazzam bir kütüphane çıkarabiliriz. Nasıl olsa fikir danışabileceğimiz içtenlikle bizlere yardım edebilecek meslektaşlarımız, mesleki danışmanlarımız var. Olamaz mı, olabiliiiiir! ☺